

Måling af effekt af budgettering og opfølgning -metodebeskrivelse

Kirsten Marie Risbjerg

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A., SEGES Erhvervsøkonomi

Hovedkonklusion

Projektgruppen måler landmandens effekt af at budgettere i prototypen igennem den række af brugertests samt interviews, der er afholdt.

Konklusionen er, at et værktøj som prototypen, vil få flere til at budgettere.

Baggrund

Budgetter og budgetopfølgninger indgår som en integreret del af mange landmænds besluthingsgrundlag og afrapportering til pengeinstitutter. For at opnå det fulde udbytte af dette styringsredskab er det essentielt, at landmanden har stort ejerskab af og indsigt i budgettet.

I projektet "Budgettering og benchmarking, der giver landmanden grundlag for proaktiv ledelse" fra 2017-19, som Promilleafgiftsfonden for landbrug har støttet med midler, er der i samarbejde med landmænd udviklet en model, der skal sikre landmandens involvering og ejerskab til budgettet med målsætninger og forudsætninger.

Der lægges op til, at den fremadrettede budgetteringsproces og efterfølgende budgetopfølgning tager afsæt fastlæggelse af budgettets målsætninger. Prototypen skal vise, hvordan man fastsætter og specificerer målsætninger og efterfølgende budgetterer, så målene træder tydeligt frem i både budget og -opfølgninger.

De efterfølgende budgetopfølgninger indeholder en tydelig og genkendelig opfølgning i forhold til de mål og forudsætninger, som landmanden selv har beskrevet og budgetteret på baggrund af.

Materialer og metoder

Hvad vil landmænd have ud af at lægge budget? Hvordan skaber budget og opfølgning værdi for dem? Hvad er effekten af at lægge budget? Effekten er ændret adfærd på baggrund af konstateringen i budgetopfølgningen.

Vi vil måle effekten dels igennem brugertests af budgetmodulet, dels igennem de kvalitative interviews ved budgetopfølgningsmøder om, hvad brugerne tror, der vil være anderledes, når dette produkt kommer: "Hvad får du ud af værktøjet? Har det ændret din måde at tænke budget på?"

Der er udarbejdet en række skærm billeder, som præsenterer projektgruppens tanker om budgetopfølgningen. Skærm billederne viser, hvordan en resultatopfølgning for en case kan se ud, og benyttes i forbindelse med kvalitative interviews af i alt 13 landbrugere. Der er udarbejdet to cases; en om slagtesvin og en om mælkeproduktion. Casene er udarbejdet på

baggrund af tal for resultatbudget og -opfølgning, som landmænd har stillet til rådighed for projektet.

De 13 interviews er gennemført med udgangspunkt i interviewguide/drejebog, som ses på projektsitet: https://sp.landbrugsinfo.dk/Afrapportering/business/2020/Sider/eo_20_5378_Interviewguide_budgetopfolgning.pdf?download=true

Der er tale om kvalitative interviews, så selvom udgangspunktet har været de udarbejdede eksempler på skærbilleder fra en budgetopfølgning og ovennævnte drejebog, har interviewer i vid udstrækning fulgt de interviewede landbrugere i de retninger, de tog samtalen.

Resultater og diskussion

Vi har dels interviewet, dels opsamlet viden ved observationer under brugertests. Denne viden bruger vi til at vurdere, hvilken effekt brugere af denne prototype kan opnå.

Observeret under testrækken:

Flere nævner, at de selv vil budgettere, hvis de får dette redskab.

Flere nævner, at det er nemmere at overskue budgetopfølgningen, som:

- præsenterer hovedpunkter med mulighed for at finde detaljer frem
- Illustrerer målopfyldelse og andre pointer grafisk
- Udpeger de største afvigelser
- Trækker målsætninger og opfølgning på dem frem

Konklusion

Denne ny måde at budgettere på kan få flere til at budgettere.

Måden, budgetforudsætningerne skal indtastes, og opdelingen, hvor man arbejder med de enkelte budgetområder et ad gangen, gør arbejdet med budgetlægningen overskueligt. Samtidig er det nemt at følge med i, hvor tallene kommer fra.

Det vil være af stor værdi for brugerne, at de selv kan arbejde med budgettet, da de så kan lege med scenarier, når som helst, de har tid. De er ikke nødt til at afvente et møde med deres rådgiver, som de i stedet vil bruge til sparring om idéer og nøgletal.

Det er af stor værdi for brugerne, hvis de selv kan trække en budgetopfølgning, når status er på plads. I dag er der nogle, som venter mere end en måned på deres budgetopfølgning, måske endda mere end halvanden måned. Ved at undgå denne forsinkelse kan man hurtigere få sat ind over for forhold, man bliver opmærksom på i budgetopfølgningen.

Det er af stor værdi for mange brugere, at opfølgningen præsenteres på en meget overskuelig måde og at grafik underbygger forståelsen.

Abejds pakke: AP4 Effektiv vurdering af prototype

Leverance: Metodebeskrivelse for måling af effekt

Projektnr: 5378

SEGES

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000

F: +45 8740 5010

E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.